

«Музичне мистецтво Візантії»

Музичні інструменти Візантії були схожі на інструменти давніх часів, грали і чоловіки і жінки. Існувало два види ансамблів в палацній музиці: ансамбль ударно-духових інструментів (група) і ансамбль струнних інструментів. Інструменти, згадані в групах палацу, це труби, корнети, флейти, сопілки, брязкальця, тарілки, сурми і барабани.

Інструменти, що зустрічаються в струнних ансамблях, це лютні, гуслі, арфа, ліра (називали її гітара), тамбури чотирьох розмірів, триструнний тамбури, каппадокійська «кемендже» (понтійська ліра), грушоподібної ліра і візантійська скрипка.

Арфа

Лютня

Гусля

Візантійська музична культура мала багатонаціональний характер . Причиною цього було різноманітне за етнічним складом і культурним рівнем населення Візантії . У музичної культури Візантії були елементи сирійської, слов'янської, арабської , а також відчувався зв'язок із перською , єврейською, вірменською пісенністю та античним наспівом і мелодіями.

Так як візантійському мистецтву , насамперед , притаманний *релігійний* характер , це не могло не відбиватися й на розвитку музичної культури . Вона також залежала від установлених церквою канонів . У стародавньому візантійському богослужінні музика найчастіше звучала у вигляді співу . Виконувалися псами, гімни , алілуйний спів . Найстаріший запис візантійських літургійних співів , що дійшов до нас , відноситься до IV ст.

У візантійській музиці існувала система з восьми ладів , кожен з яких мав характерні опорні звуки і звуковий обсяг . Усі разом вони утворювали музичну систему , яка отримала назву осмогласіс. Унікальність цього роду співу в тому , що він об'єднав в собі молитву , текст і мелодію . Увібравши весь досвід найдавнішої співучої традиції багатьох народів , багатовіковий молитовний досвід церкви візантійська система осмогласія стала основою духовно – співучої культури

Серед жанрів церковної музики перевага віддавалася *канону* і *тропару* .

- Канон – музично – поетична композиція з дев'яти розділів , що включала в себе теми покаяння і прославлення .

Виконувалася під час ранкової служби

- Тропар – хвалебний піснеслів , який складався до свята або урочистої події

За переказами візантійського богослава Іоанн Златоуст , коли Господь побачив , що більшість людей ліниві і , що вони звертаються до релігійного читання з небажанням і підкорюються зазначеного зусилля без задоволення , то , бажаючи зробити таке заняття більш приємним і полегшити відчуття труднощів , Господь поєднав мелодію з пророцтвом . Натхненні ритмом і мелодією , люди змогли підносити йому священні гімни з великим завзяттям

До виникнення у Візантії нотного листа піснеспіви передавались в усній традиції , потім стали записуватися в співочих богослужбових книгах особливими знаками . Візантійський спів досягає розквіту в епоху Раннього середньовіччя . Зі збільшенням пишності церковних служб у XIII – XIV століттях настає розквіт музичного мистецтва . Візантійська церковна музика суттєво вплинула на розвиток релігійних співів латинської церкви і стала підґрунтям східно-слов'янської , зокрема , української , церковної музики

Крім церковної музики у Візантії існувала світська і народна музика .

Світська музика збереглася у вигляді «декламації» палацового церемоніалу . Існували придворні ансамблі сурмачів і цимбалістів .

Народна музика зберегла форми давньогрецького мистецтва і була частиною традиційних обрядів і свят .

Дякуємо за увагу !